

O Bairdu Spaldingovi a jeho Cestě na Východ

V životopisu Bairda Spaldinga je mnoho nejasných míst stejně jako u řady jiných lidí spojených s ezoterickým učením. Badatelé se přou dokonce o to, v jaké zemi a kdy se narodil, jak se původně psalo jeho příjmení a jakou univerzitu absolvoval. Sám tvrdil, že přišel na svět v Anglii v roce 1857 a teprve po dlouhém cestování přijel do USA, kde pracoval jako archeolog v Kalifornii a geolog v pouštích amerického Jihozápadu. V roce 1894 však došlo k události, která mu změnila život jednou provždy. Baird Spalding ve společnosti jedenácti nadšenců odcestoval na archeologickou expedici na Dálný východ. (Zde je nutné podotknout, že se v anglicky hovořícím světě konce 19. a začátku 20. století pod pojmem *Dálný východ* rozumělo mnohem rozsáhlejší území než v současné době. Patřila sem celá východní, jižní a jihovýchodní Asie včetně Indie a Tibetu.)

Po návratu Spalding ukázal některým známým své poznámky z cesty. Vyprávění o setkáních s podivuhodnými mistry, kteří měli nadlidské schopnosti a dokázali vysvětlit východní moudrost křesťanskými termíny, první čtenáře ohromilo, a tak se je cestovatel rozhodl přepsat na psacím stroji. Tento text, jenž nyní tvoří první díl knihy *Life and Teaching of the Masters of the Far East* (Život a učení mistrů Dálného východu*) se mnoho let šířil v strojopisných kopiích a jeho

* Eugenika 2017 – pozn. vyd.

autora stále častěji zvaly různé společnosti. Nejprve se lidem líbilo poslouchat o ezoterických příhodách v himálajských horách a indických rovinách (a tedy o *životě mistrů*), ale velmi brzy Spaldingovi přátelé pochopili, že nejdůležitější v jeho vyprávění je hluboké *učení mistrů* o Bohu, vesmíru, člověku, o jeho tajné historii a báječném budoucím poslání.

Baird Spalding byl podle vzpomínek pamětníků velmi skromný člověk. Nechtěl vystupovat v roli učitele, ale nikdy neodmítal úlohu vypravěče a odborníka. (Baird T. Spalding se účastnil jako poradce a znalec *Bible* natáčení slavného filmu amerického režiséra Cecila B. DeMille *Král králů* o posledních dnech života Ježíše Krista.) V roce 1924 jedna z obdivovatelek jeho *Mistrů*, žena železničního magnáta, požádala Spaldinga o dovolení vytisknout tisíc exemplářů jeho knihy typograficky, aby je mohla rozdat zájemcům. Tento první náklad byl rozebrán během šesti dnů a tiskárna dostala ještě dalších 20 000 objednávek!

Autor, který byl překvapen takovýmto čtenářským zájmem, se rozhodl napsat druhý díl. V roce 1927 jej publikoval a v roce 1935 následoval i třetí díl. V té době Spalding pořádal semináře pro malé skupiny lidí, ale vydání třetího dílu oslavil třicetidenním přednáškovým turné po třiceti městech USA.

Až do své smrti v roce 1953 stále cestoval po celém světě – někde prováděl výzkum užitných nerostů, jinde vyprávěl o mistrech Dálného východu. Díky své hlavní specializaci velmi dobře vydělával, ale rád materiálně pomáhal každému, kdo to potřeboval, takže nezanechal žádné dědictví. Spal pouze tři až čtyři hodiny denně, byl velmi pracovitý a družný.

Kapitola 1.

ZÁHADNÝ IND

Ve shonu současného života mnozí lidé ztratili víru ve své poslání. Smysl jejich existence spočívá v pouhém užívání si života a nekonečném uspokojování materiálních potřeb, protože je na konci nečeká nic kromě smrti. Tito lidé nevěří ani v Boha, ani v Nejvyšší rozum. Nedávno jedny americké noviny oznámily: „Bůh umřel!“ Autor článku vyzýval čtenáře, aby mu dokázali opak. Astronom z palomarské observatoře prohlásil: „Použil jsem největší a nejmodernější teleskop, abych pozoroval hvězdy vzdálené miliony světelných let od Země, ale nikde jsem nespatriil Boha ani ráj.“ V současné době experimentální věda zpochybňuje ve své přehnané výstřednosti všechno.

Nicméně zatímco věda byla hrdá na své schopnosti všechno dokázat a vysvětlit, odehrála se jedna zajímavá událost. Do Anglie přijela velvyslancecká delegace vedená indickým mahárádžou Randžitem Singhem. Během návštěvy Oxfordské univerzity mahárádža požádal mnicha, jenž ho doprovázel, aby vědcům

předvedl malé představení. Tomuto mnichovi se podařilo oťrást vědeckými koncepcemi té doby. Nejenže dokázal vypít různé druhy chemických látek včetně extrémně silných kyselin, aniž by se poranil, ale také zadržet dech pod vodou na několik hodin! Potom mnicha po důkladném lékařském vyšetření, které provedl doktor Claude Wade, uložili do rakve a na čtyřicet osm hodin zaživa pohřbili. Když ho pak vytáhli ze země, byl stále plný života a energie. Mnich předvedl vědecké společnosti celou řadu dalších zázraků, načež byly všechny podrobeny důkladnému zkoumání a ověřování. Tyto zvláštní jevy vyvolaly živou diskusi.

Z podnětu Královské společnosti byla vytvořena speciální delegace známých vědců, jejímž cílem bylo tyto podivné skutečnosti prozkoumat. Delegace vedená profesorem Bairdem Spaldingem měla odcestovat do Indie, aby tam pozorovala, zkoumala, popsala a vysvětlila různé záhadné jevy. Přitom byla od začátku přesně stanovena kritéria, která umožňovala vědcům posuzovat události podle přísně vědeckého klíče, a proto byli připraveni zavrhnout všechno, co nelze jasně a logicky vysvětlit.

Za účelem zpracování závěrečné zprávy musel každý vědec samostatně zapisovat do zvláštního zápisníku svá pozorování, poté účastníci delegace měli záznamy porovnat a potvrdit jejich pravdivost. Dané události mohly být uvedeny v závěrečné zprávě jen v případě, jestliže každý konkrétní objev uznali všichni vědci. Tento požadavek měl zajistit maximální přesnost a objektivnost. Všechno, co nebylo možné logicky a vědecky vysvětlit, se jednoznačně vyškrtlo z protokolu.

Když vědci odjížděli na expedici, byli plní skepse a pochybností. Avšak po návratu začalo být jasné, že

se velmi změnili. Profesor Spalding například napsal: „Obyvatelé Východu znají důležité filozofické *pravdy*, které jsou hodny zkoumání a učení na Západě. Západní civilizace se musí vrátit na Východ ke svým duchovním pramenům.“ Je politováníhodné, že delegace po návratu domů čelila otevřenému nepřátelství ze strany zkostnatělých představitelů vědecké společnosti. Vědci byli donuceni k rezignaci a nesměli zveřejnit skutečnosti, jichž byli v Indii svědky.

Zanedlouho vedoucí delegace profesor Spalding publikoval knihu s názvem *Journey to the East* (Cesta na Východ), která vyvolala zájem a přitáhla pozornost široké veřejnosti. Čtenáři hnáni zvědavostí se hned pustili do hledání vědců. Bohužel zjistili, že všichni členové delegace v té době opustili Evropu a odcestovali do Himálaje, aby tam žili mnišským životem. Nicméně tato kniha podnítila mnohé čtenáře k cestě do Indie, aby se osobně přesvědčili o pravdivosti popisovaných skutečností. Paměti sira Waltera Blakea zveřejněné v *London Scientific* a také bádání reportéru Paula Bruntona a Maxe Müllera potvrdily nespornou hodnotu díla, jež vytvořili vědci pod vedením Bairda Spaldinga.

Indie je zemí mnoha náboženství. Náboženství je těsně spojeno s každodenním životem a silně ovlivňuje veškerou činnost v zemi. Indové jsou právem hrdí na svou tradiční kulturu, která je považována za náboženskou civilizaci. Není se čemu divit, vždyť zdědili poklady staré moudrosti, jež jinde na světě nenalezneme. To byl také důvod, proč britská Královská společnost finančně podporovala delegaci složenou ze známých vědců, kteří měli za úkol odcestovat do Indie a prozkoumat její záhadné fenomény.

Během dvou let delegace procestovala Indii z Bombaje do Kalkaty. Vědci navštívili stovky chrámů a setkali se s tisíci proslulých mnichů a kněží. Avšak tato setkání jim nepřinesla nic nového, protože mniši většinou opakovali všeobecně uznávané skutečnosti, jež byly uvedeny v klasické indické literatuře.

Mniši navíc doplňovali své učení nejrůznějšími pověrami a legendami, aby tak proslavili indickou kulturu. Mnozí z nich se pochlubili svým postavením v duchovní hierarchii. Protože neexistují přesná kritéria, která by umožnila určit náboženské zásluhy, každý Ind mohl snadno prohlásit, že je mudrc [rši, pozn. aut.], duchovního vůdce [guru], učitel [svámí], nebo dokonce vtělený svatý [bhagaván].

Hinduismus nepředstavuje monolitní náboženství: existuje v něm několik jednotlivých denominací, k nimž náleží tisíce nezávislých sekt.

Hinduismus nemá žádnou hierarchii jako například křesťanství. Mniši svobodně interpretují posvátná písmena, přičemž vycházejí z vlastního pochopení textu. Mnozí z nich je záměrně vykládají podle toho, jak jim to nejlépe vyhovuje. Často se scházejí a přou se. Náboženské debaty jsou v Indii běžným jevem, protože zástupci každé sekty trvají na tom, že jen oni správně chápou podstatu Nejvyššího.

Rozporuplná vysvětlení způsobila, že náboženský výzkum britské delegace nepřinesl žádné cenné výsledky. Vědci se mnohokrát cítili zmatení, protože nevěděli, co mohou považovat za pravdu, a co ne. Podle nařízení Královské vědecké společnosti se jejich bádání muselo opírat o logické vědecké základy, ale když se pokoušeli tyto standardy použít, naráželi na velké množství překážek, protože se indická kultura značně

liší od evropské. Indové akceptují náboženskou nejednotnost a nikdo v jejich zemi nepochybuje o schopnostech některého z mnichů nebo o oprávněnosti jeho nároků. Indové bezvýhradně věří svým mnichům a jsou vůči nim nesmírně trpěliví.

Jednou se profesor Spalding, jenž byl zklamaný, že se delegaci nepodařilo najít nic skutečně cenného, toulal sám po Benáresu*. Uprostřed hlučného davu lidí si všiml zaklínače hadů obnaženého do pasu, který horlivě hrál na flétnu. Obrovská kobra, jež ležela v košíku, zvedla hlavu a zasyčela. Potom se zvolna začala pohybovat v rytmu nízkých, sytých tónů flétny. Zvědavci v davu si mezi sebou s obdivem šuškali. Lidé netušili, že had byl vycvičený, měl odstraněné jedové zuby a před vystoupením dostal trochu opia.

Podobné šejdířství je rozšířeno po celé Indii. Tyto triky končí vždy stejně: několik nastrčených diváků v davu začne hlasitě tleskat a házet do košíku peníze. Pobízejí tak ostatní, aby následovali jejich příklad. Profesor Spalding, který byl do té doby ponořen do svých myšlenek, si najednou všiml vysokého Inda. Díval se na něho a zdvořile se usmíval. Ind se uklonil a pozdravil ho výbornou angličtinou. Profesor samozřejmě odpověděl na pozdrav stejným způsobem. Začali se bavit a profesor Spalding se zeptal svého nového přítele, co si myslí o podobných kouzlech.

Ind mu odpověděl: „Osvícení mistři nežijí v nádherných chrámech ani nemají vizitky, na nichž jsou uvedeny jejich úctyhodné tituly a postavení. Nepotřebují propagovat své schopnosti ani náboženské zásluhy a jejich jména nejsou uvedena v žádném telefonním seznamu. Osvícený mistr nemusí mít ani mnoho žáků

* Váránasí

a každý, kdo se s ním chce setkat, musí být schopen ho rozeznat mezi ostatními mnichy. Mniši, s nimiž jste se doposud setkali, se mohou pochlubit velkým počtem stoupců, protože vědí, jak přilákat učedníky pomocí různých úskoků a slibů, které žáci chtějí slyšet. Tito mniši učí jen to, co je uvedeno v modlitebních knihách, ale přečíst je a prostudovat dokáže každý vzdělaný člověk sám. Předpokládám, že jste zklamaní, že nikdo z mnichů, s nimiž jste se setkali, neměl žádné významné duchovní zkušenosti.“

„Odkud to víte?“ zeptal se překvapeně profesor Spalding.

„Posuzovali jste tento problém,“ poznamenal s úsměvem Ind, „a rozhodli jste se, že se vrátíte do Evropy, jestliže do konce měsíce nezjistíte nic nového. Bude to pro vás důkaz, že v Asii není nic, co byste mohli zkoumat. A že všechny příběhy o mudrcích a svatých jsou jen legendy, jež slouží ke zkrášlení asijské skutečnosti.“

Profesor Spalding byl ohromen: „Jak jste se dověděl o tomto rozhovoru? Ve skutečnosti o přijatém rozhodnutí nevědí ani všichni členové delegace.“

Ind se tajemně usmál a jemně zdůraznil: „Drahý příteli, myšlenka má nadpřirozenou sílu, která přesahuje rámec času a prostoru. Váš postoj byl příčinou toho, že jsem sem přišel, abych vám předal malé poselství. Není pochyb o tom, že velmi dobře znáte *Bibli*: „Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tučte a bude vám otevřeno.“*

To je poselství od skutečného mistra, který mne požádal, abych vám je předal.“

* Matouš 7:7; Lukáš 11:9 – pozn. překl.